

**Teollisuus
liitto**

TES-ratkaisu 2023-2024

Kumiteollisuus

Sopimuskausi

17.2.2023 – 31.1.2025

Tekstit:

- **Vuorotyölisien** määräytymisen perusteista, suuruudesta ja tarkistusajankohdasta voidaan sopia toisin paikallisesti.
- **Vuosiloman sijoittaminen irtisanomisajalle** työnantajan irtisanoessa työsopimuksen heko-perusteilla
- Uudistetaan **perhevapaakirjaukset**
- **Lapsen sairaus**
 - **Samassa työpaikassa työskenteleville mahdollisuus yövuoron jälkeiseen lepoon lapsen ollessa sairaana.**
- **Korjauspajojen ammattityöntekijöiden palkkaperusteet** → mahdollista sopia paikallisesti
- **Työaikakokeilu 2025** vuoden loppuun asti *)

3.1. 7 § A. Vuorotyö sekä ilta- ja yötyö

Lisätään uusi kappale paikallisesta sopimisesta kolmanneksi kappaleeksi kohtaan 7 § Vuorotyölisien määräytyminen seuraavasti:

ERILLISET LISÄT

7 § A. Vuorotyö sekä ilta- ja yötyö

Vuorotyölisien määräytyminen

Iltavuorolisän määrä on 7,50 prosenttia ja yövuorolisän määrä 14,00 prosenttia laskettuna kumiteollisuuden työntekijöiden neljännen vuosineljänneksen säännöllisen työajan ansiosta ilman olosuhde- ja vuorotyöisiä sekä ilman (ylityö-) ja sunnuntaityökorotuksia (EK:n palkkatilasto sarake F).

Vuorotyölisien rahamäärät todetaan liittojen välillä vuosittain maaliskuussa neljännen vuosineljänneksen palkkatilastojen valmistuttua. Mahdolliset muutokset tulevat voimaan tätä toteamista seuraavan kesäkuun 1. päivänä tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta.

Vuorotyölisien määräytymisen perusteista, suuruudesta ja tarkistusajankohdasta voidaan sopia toisin paikallisesti.

3.2. 24 § Vuosiloma

Lisätään uusi väliotsikko ja kohta Vuosiloman määrääminen irtisanomisajalle ennen kohtaa Vuosilomapalkka ja lomakorvaus seuraavasti:

Vuosiloman määrääminen irtisanomisajalle

Työnantajan irtisanoessa työntekijän työsopimuksen 7 luvun 2 §:n mukaisin työntekijän henkilöön liittyvin perustein työnantaja voi määrätä työntekijän pitämään ansaitut lomat irtisanomisaikana lomakaudesta riippumatta. Pidetyin vuosiloman ajalta maksetaan vuosilomapalkka ja lomarahat tämän pykälän mukaisesti.

3.3. 25 § Sairausajan palkka ja äitiys- ja isyysvapaan palkka

Muutetaan otsikko muotoon 25 § Sairausajan palkka ja raskausvapaan ja vanhempainvapaan palkka ja muutetaan määräyksen kohdat palkka äitiysvapaan ajalta ja isyysvapaan palkka seuraavasti:

Raskausvapaan palkka Kumiteollisuus ry Teollisuusliitto ry

Oikeus raskausvapaan palkkaan on työntekijällä (synnyttävä vanhempi), jolla on oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen raskausrahaan, ja jonka työsuhde on jatkunut vähintään kuusi kuukautta ennen laskettua aikaa.

Kyseiselle työntekijälle maksetaan raskausvapaan ajalta palkan ja raskausrahan erotus työsopimuslain 4 luvun 1 §:n perusteella tulevan raskausvapaan alkamispäivästä lukien. Raskausvapaan ajalta maksetaan palkkaa 35 kalenteripäivän pituiseen ajanjaksoon sisältyviltä työpäiviltä.

Vanhempainvapaan palkka

Oikeus vanhempainvapaan palkkaan on työntekijällä, jolla on oikeus sairausvakuutuslain 9 luvun 5 §:n 1-3 momentin (14.1.2022/28) mukaiseen vanhempainrahaan, ja jonka työsuhde on jatkunut vähintään kuusi kuukautta ennen laskettua aikaa tai adoptiovanhemman osalta vähintään kuusi kuukautta ennen adoptiolapsen hoitoon ottamista.

Kyseiselle työntekijälle maksetaan vanhempainvapaan ajalta palkan ja vanhempainrahan erotus työsopimuslain 4 luvun 1 §:n perusteella tulevan vanhempainvapaan ensimmäisen jakson alkamispäivästä lukien. Vanhempainvapaan ajalta maksetaan palkkaa 6 arkipäivän pituiseen ajanjaksoon sisältyviltä työpäiviltä.

3.4. 26 § Lapsen sairastuminen

Lisätään uusi kappale toiseksi kappaleeksi kohtaan ”Lapsen vanhemmat saman työnantajan palveluksessa vuorotyössä” seuraavasti:

Jos alle 10-vuotiaan äkillisesti sairastuneen lapsen vanhemmat ovat saman työnantajan palveluksessa ja toinen vanhempi on ollut yövuorossa ja toisen työvuoro on päiväaikaan, varataan päiväaikaan työssä olevalle vanhemmalle mahdollisuus ilman palkan menetystä hoitaa äkillisesti sairastunutta lasta, mikäli yövuorossa olleella puolisoilla on yövuoro myös seuraavana yönä.

3.5. Korjauspajojen ammattityöntekijöiden palkkaperusteet

3.5. Korjauspajojen ammattityöntekijöiden palkkaperusteet

Lisätään uusi kappale kolmanneksi kappaleeksi kohtaan 6 § Voimassaolo ja sitovuus seuraavasti:

6 § Voimassaolo ja sitovuus

Tällä pöytäkirjalla sovitut palkkaperusteet sekä niiden nojalla tarkistetut henkilökohtaiset aikapalkat tulevat voimaan samasta ajankohdasta lukien kuin kumiteollisuuden työehtosopimus.

Tällä pöytäkirjalla on sama sitovuus ja voimassaoloaika kuin kumiteollisuuden työehtosopimuksella.

Kumiteollisuus ry Teollisuusliitto ry

Kaikista tämän pöytäkirjan määräyksistä voidaan sopia toisin paikallisesti.

Tutustu työelämään ja tienaa

3. "Tutustu työelämään ja tienaa" -kesäharjoitteluohjelman suorittamisesta maksetaan kertakaikkisena palkkana **365 euroa** vuonna 2023 ja **375 euroa** vuosina 2024 ja 2025. Palkka sisältää tutustumisjaksolta kertyneen lomakorvauksen. Palkasta maksetaan lakisääteiset sosiaaliturvamaksut henkilön iästä riippuen.

Työaikakokeilu

Liitot jatkavat 1.2.2022 alkanutta määräaikaista kokeilua 31.01.2026 saakka. Hankkeessa seurataan työpaikkakohtaisia työaikakokeiluja uudentyyppisistä, osapuolten yhteisen edun mukaisista työaikajärjestelyistä. Paikallisesti sopien näissä kokeiluissa voidaan poiketa työehtosopimuksen 2. luvun määräyksistä enintään työehtosopimuskauden ajaksi. Osapuolten on kuitenkin kaikissa tapauksissa noudatettava työaikalain pakottavaa lainsäädäntöä (työajan määritelmä, lisä- ja ylityön määritelmät ja suostumus, työajan enimmäismäärä keskimäärin 48 tuntia viikossa kalenterivuoden ajanjaksolla).

Tarinat ja narinat -kilpailu

Sopijaosapuolet järjestävät kilpailun kemian alojen työpaikoille, jolla kerätään hyviä tarinoita ja narinoita paikallisesta sopimisesta. Kilpailuun osallistutaan kertomalla

- hyviä esimerkkejä paikalliseen sopimiseen liittyvästä työpaikan neuvottelukulttuurista
- narinoita työehtosopimuksen, kulttuurin tai historian aiheuttamista esteistä tai hidasteista paikallisen sopimisen kehittämiseksi

Kilpailuun osallistutaan yhdessä työnantajan edustajan ja luottamusmiehen kesken. Tarinoita hyödynnetään paikallisen sopimisen kehittämisessä toimialalla. Parhaat tarinat ja narinat palkitaan alkuvuonna 2024 yhdessä Ammattiliitto Pron kanssa. Tarinoita ja narinoita voidaan julkaista esimerkiksi liittojen nettisivuilla.

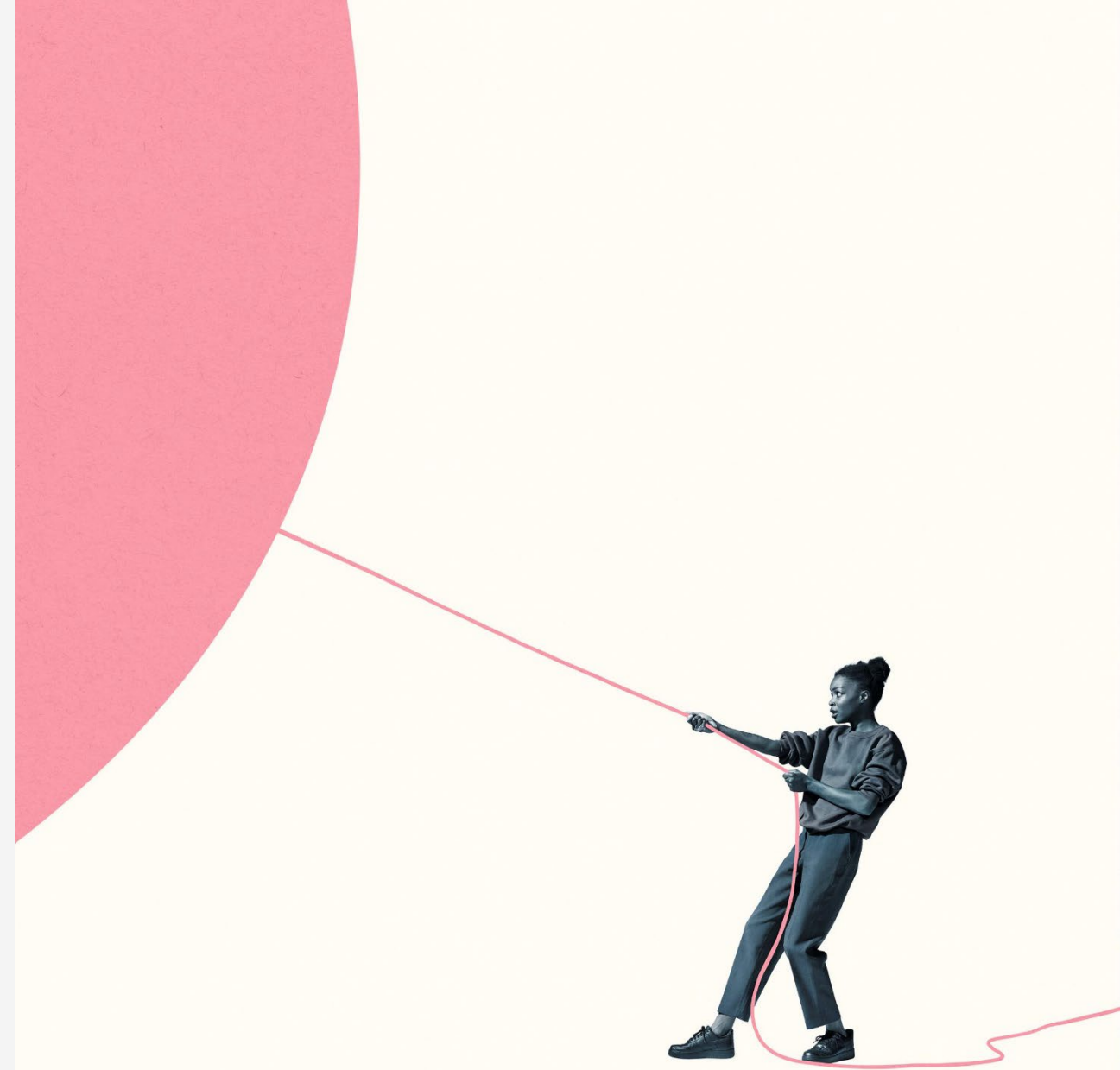
Veto- ja pitovoimaa

Liitot käynnistävät yhdessä toimialan ohjelman työvoiman pitämiseksi kunnossa kaiken ikää. Sen tarkoituksena on parantaa **eri ikäisten työntekijöiden työssä jaksamista ja pidentää työuria.**

Liitot kokoavat hyviä käytäntöjä ja konkreettisia esimerkkejä työpaikoilla eri ikäisten työntekijöiden työssä jaksamisen edistämiseksi. Alan työpaikoilla hyväksi todettuja toimintamalleja kartoitetaan liittojen **laajalla yhteisellä kyselyllä.**

Liitot myös tiedottavat erilaisista kuntoutus- ja työhyvinvointia edistävästä ohjelmista, kuten KIILA ja Liikkuva työelämä, yhdessä asiantuntijaorganisaatioiden kanssa.

Ohjelmaa varten kerätään hyviä käytäntöjä ja konkreettisia esimerkkejä mm. eri ikäisten työssä jaksamiseen, perehdyttämiseen ja osaamisen kehittämiseen liittyen. Sekä selvitetään, miten joustavilla työajoilla, työn järjestelyin, työaikasunnittelulla, mahdollisilla erilaisilla kannustimilla ja työntekijän omaehtoisella työkyvyn ylläpitämisellä voidaan tavoitteita tukea. **Nämä hyvät käytännöt kootaan työpaikkojen hyödynnettäväksi ja julkaistaan nettisivuilla.**

Naisten kannustaminen kumiteollisuuden alalle

Kemianteollisuuden sopimusaloilla sukupuolijakauma työntekijöillä on 80 % miehiä 20 % naisia.

Osapuolet käynnistävät sopimuskaudelle yhteisen hankkeen, jonka tarkoituksena on **innostaa nuoria ja erityisesti naisia kemian- ja muovialan töihin sukupuolijakauman kaventamiseksi**. Lisäksi hankkeen tarkoituksena on kasvattaa tietoisuutta kemianteollisuuden ja muoviteollisuuden jäsenyrityksistä sekä vaikuttaa nuorten, naisten ja ammattinvaihtajien mielikuviin prosessityöstä.

Liittojen välinen työryhmä laatii yhteisen toimintasuunnitelman ja toimenpiteet asian konkreettiseksi edistämiseksi.

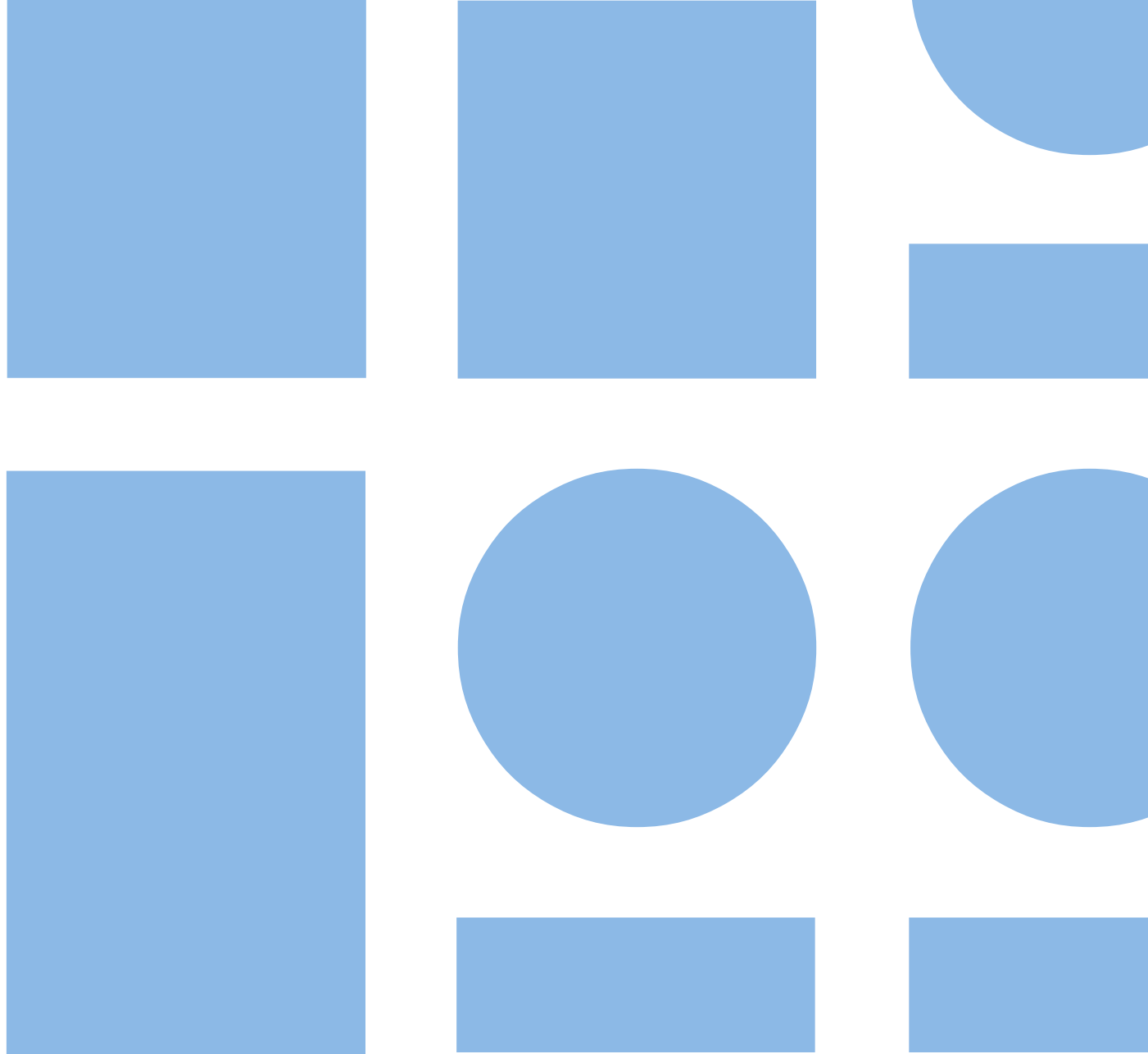
- **Kohdennettu markkinointikampanja nuorille.**
- **Materiaalin valmistelu opinto-ohjaajille**, jossa tuodaan esiin kemianteollisuutta alana ja prosessityön mahdollisuuksia.
- **Nostetaan esiin hyviä tarinoita kemianalalla ja prosessityössä työskentelevistä ammattinvaihtajille**
- **Mitataan** sukupuolijakauman kehittymistä kemianalalla.

Koulutukset, tilaisuudet ja kehitystyö

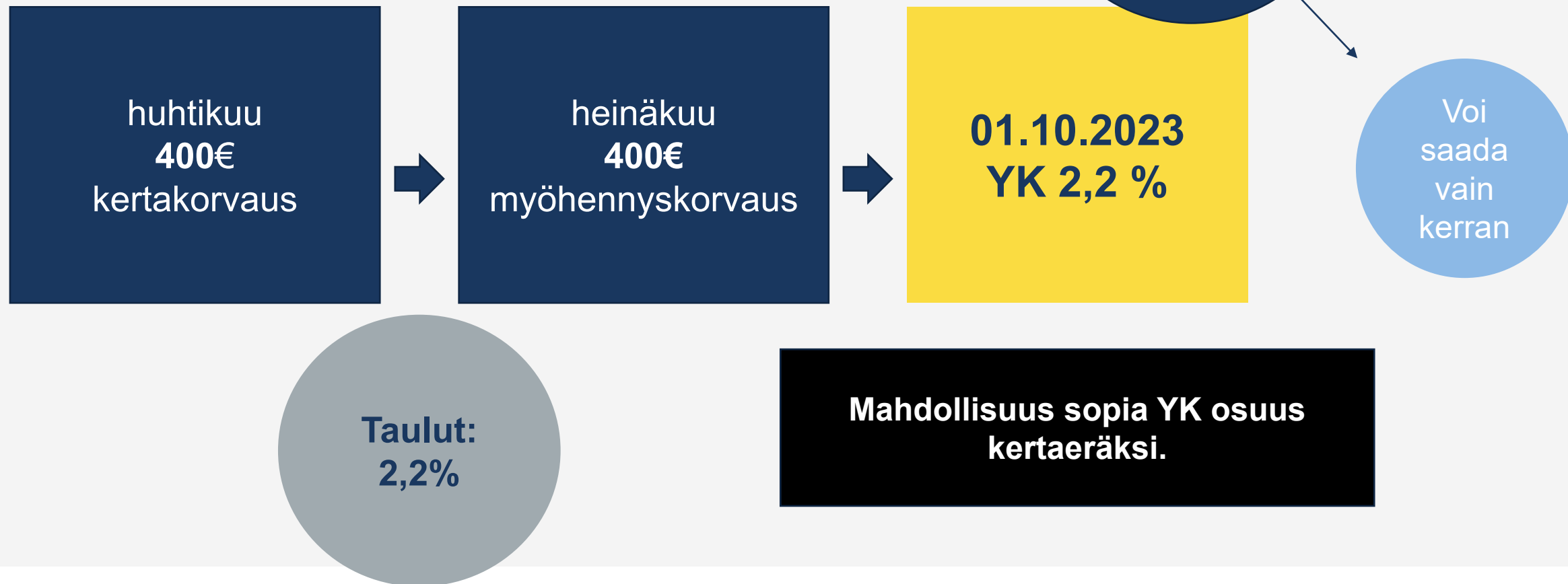
- Sparraustilaisuuksia kehitetään
- Yhteisiä koulutuksia kehitetään
- Paikallisen sopimisen yhteistä kurssia kehitetään
- Työaikojen suunnitteluun tehtyä työkalua ja sen toimivuutta seurataan
- Yhteistyön tasomittausta kehitetään
- Seurataan paikallisen sopimisen toteutumista kemianteollisuuden sopimusaloilla.
- Nuorten oppisopimusmallin seuranta
- Aiemmin sovitut työryhmät (mm. palkkausjärjestelmät, työrauhakysymykset, jatkuva neuvottelu, strategia..)

**Teollisuus
liitto**

**Palkkaratkaisu
2023-2024**

Palkankorotukset 2023

Kertaerän ja myöhennyskorvauksen ehdot

- Kertaerä maksetaan vain niille työntekijöille, joiden yhdenjaksoinen **työsuhde on alkanut viimeistään 01.01.2023** ja on edelleen voimassa kertaerän maksupäivänä.
- Myöhennyskorvaus maksetaan vain niille työntekijöille, joiden yhdenjaksoinen **työsuhde on alkanut viimeistään 01.04.2023** ja on edelleen voimassa myöhennyskorvauksen maksupäivänä.
- Kertaerä ja myöhennyskorvaus **maksetaan myös**, jos työntekijä on lomautettuna, sairaana tai perhevapaalla.
- Osa-aikaiselle työntekijälle kertakorvauksen/myöhennyskorvauksen määrä lasketaan sovitun työajan ja täyden työajan suhteessa.
- Kertakorvausta/myöhennyskorvausta ei makseta, jos työntekijä on itse irtisanoutunut ennen kertakorvauksen /myöhennyskorvauksen maksuajankohtaa.

Vuoden 2023 yleiskorotuksen vaihtaminen kertaerään

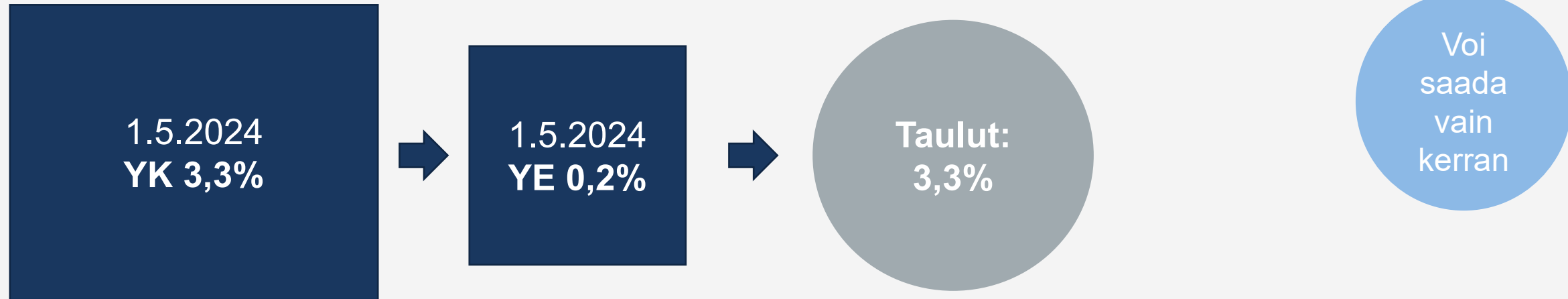
2.6. Yleiskorotuksen vaihtaminen kertaerään

Työntekijä ja työnantaja voivat sopia vuoden 2023 yleiskorotuksen maksamisesta kertaeränä. Kertaerän suuruus lasketaan seuraavasti:

- tuntipalkkainen $2,2\%$ x henkilökohtainen tuntipalkka x 169 x 12 kuukautta
- kuukausipalkkainen $2,2\%$ x henkilökohtainen kuukausipalkka x 12 kuukautta

Sopimus saadaan tehdä 1.9.-15.9.2023 välisenä aikana.

Palkankorotukset 2024

Yrityskohtainen erä 1.5.2024

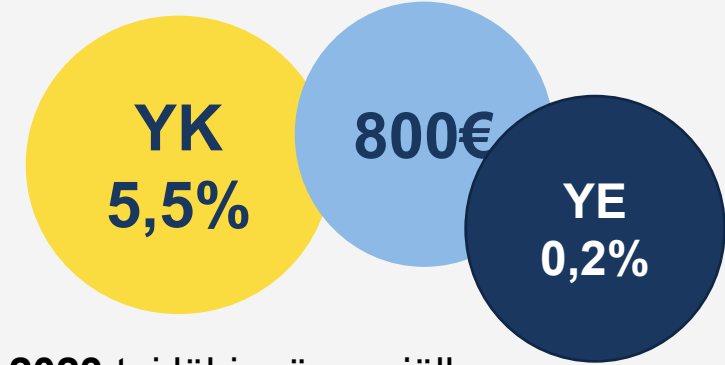
2.4. Yrityskohtaisesti toteutettavan palkankorotuksen suuruus ja ajankohta

Vuosi 2024

Yritys- tai toimipaikkakohtaisesti palkkoja korotetaan 1.5.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien **0,2 prosenttia** suuruisella paikallisella erällä, jonka jakamisesta työnantaja päättää.

Paikallinen erä lasketaan helmikuussa 2024 työsuhteessa olevien työehtosopimuksen soveltamispiiriin kuuluvien työntekijöiden henkilökohtaisten palkkojen yhteenlasketusta summasta. Koko kuukauden työstä poissa olevien työntekijöiden palkkoja ei lasketa mukaan, mikäli työntekijälle on palkattu sijainen.

Lisät, taulut ja korvaukset:

2023 :Työkohtaisia tuntipalkkoja ja nuorten tuntipalkkoja korotetaan **2,2 prosentilla 1.10.2023** tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien.

2024 :Työkohtaisia tuntipalkkoja ja nuorten tuntipalkkoja korotetaan **3,3 prosentilla 1.5.2024** tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien.

TSV ja PLM korvaus : korotetaan **3,3 % 1.2.2024** lukien.

Työehtosopimuksen mukaiset lisät:

Työehtosopimuksen mukaisia lisiä (ei vuorolisiä) korotetaan **3,3 % 1.2.2024** lukien.

Keskituntiansion korottaminen:

Keskituntiansiota korotetaan **vuoden 2023** osalta 1.10.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta alkaen samalla sentti- tai euromäärällä kuin henkilökohtaista palkkaa korotetaan.

Keskituntiansiota korotetaan vuoden **2024 osalta** 1.5.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta alkaen samalla sentti- tai euromäärällä kuin henkilökohtaista palkkaa korotetaan.

Kriisilauseke

2.5. Kriisilauseke

Yrityksen toimintaedellytysten niin edellyttäessä voidaan paikallisesti luopua osittain tai kokonaan pääluottamusmiehen kanssa sopien vuoden 2023 palkankorotuksesta, kertaerästä tai myöhennyskorvauksesta ja vuoden 2024 palkankorotuksesta.

Mikäli yrityksessä maksettavat palkat ovat taulukkopalkan suuruisia, voidaan sopia paikallisesti palattavan kokonaan tai osittain aikaisempaan taulukkopalkkaan määräajaksi.

**Teollisuus
liitto**